

OCHRANA A REGENERACE KULTURNÍCH HODNOT V ÚZEMÍ

PRORKH - cyklus přednášek pro podzimní semestr 2006-7

garant předmětu: Ing. Arch. Lea Vojtová, Ph.D., MU ESF KRES

1. 18. 9. 2006

Význam zachování, prezentace a možnosti zhodnocení a nového využití kulturního dědictví

2. 25.9. 2006

Architektonické a urbanistické dědictví ČR v evropských souvislostech

3. 2. 10. 2006

Hrad Špilberk – význam památky v historii a struktuře města Brna – krátká přednáška s motivační exkurzí na NKP po rekonstrukci

4. 9. 10. 2006

Charakteristika druhové skladby architektonického a urbanistického dědictví
Přetváření architektonického díla v jednotlivých slohových etapách

5. 16. 10. 2006

Mezinárodní instituce, dokumenty a formy ochrany kulturního dědictví, světové kulturní dědictví

6. 23. 10. 2006

Současná péče o kulturní hodnoty a památky, legislativní zajištění

7. 30.10 . 2006

Formy ochrany historických sídel a jejich částí

8. 6. 11. 2006

Koncepce zásahu do zastavěného území, změny v jednotlivých funkčních typech

9. 13. 11. 2006

Koncepce využití lokalit v nezastavěném území, v krajině
/obraz krajiny a krajinného rázu/

10. 20. 11. 2006

Problematika kulturních hodnot ve venkovském prostředí

11. 27.11. 2006

Koncepce obnovy památky a historických struktur – postupy, metody, nové funkční využití, projektová dokumentace

12. 4.12. 2006

Konstrukce, materiály a technologie v návrhu a realizaci rekonstrukce

13. 12. 12. 2006

Kulturní prostředí, génus loci, autenticita prostředí - hodnocení, zachování, revitalizace

Anotace předmětu:

Potřeba ochrany a regenerace kulturních hodnot se přirozeně promítá do řady oborů lidské činnosti, do rozvojových strategií a tvorby rozvojových plánů na všech úrovních zpracování a realizace. Pro správnou komunikaci, interpretaci a realizaci regenerace kulturních hodnot je zásadní orientace v procesu poznání, legislativních nástrojů a odborného zajištění procesu. Regionální politika a správa má v tomto procesu nezastupitelné místo, absolventi studia budou zastoupeni v institucích státní správy, samosprávy i v organizacích a subjektech soukromého sektoru. Předpokládá se jejich podíl na komunikaci v cílových skupinách státní správy, samosprávných orgánech měst a obcí, odborných organizacích.

Předmět je koncipován jako seznámení s oborem, který s hospodářskou politikou, ekonomikou a regionálním rozvojem úzce souvisí a nelze ho opomíjet, lze ho s výhodou využít.

Náměty na tématické exkurze týkající se jednotlivých témat teoretické části předmětu:

1. Hrad Špilberk a jeho význam v historii a struktuře města Brna /objekt hradu po novodobé rekonstrukci/
2. Brno, některé objekty MU a VUT po nedávné rekonstrukci, např. budova rektorátu VUT Antonínská č. 548/1
3. Brno, Lokalita MU ESF, významné stavby v ul. Hlinky, Lipové, Neumannové
4. Brno, lokalita Vaňkovka, přestavba a „zhodnocení“ nefunkčního objektu technické památky
5. Brno, Petrov a terasy pod Petrovem s návštěvou nově otevřeného diecézního muzea brněnského biskupství.

Seminární práce – Kulturní hodnoty kolem nás

Schéma praktické části úkolu

Pro procvičení tematiky je možné zpracovat lokalitu v zastavěném území, /ve městě nebo na vesnici/ nebo v nezastavěném území /v krajině/

Téma 1. – Hodnocení kulturních hodnot prostředí

Úkolem je představit místo které má znaky kulturního prostředí, přírodní scenérii, charakterizovat magii místa v průběhu dne, zjištění rozdílného působení v průběhu pracovního dne, o víkendu, při různých akcích.

Témata je možno zvolit z okruhu lokalit bydliště, nebo Brna a okolí, je vhodné zvolit problémové území s vazbou na komerční aktivity nebo lokality s uplatněním podnětů na zlepšení Ž.P.

Kritéria hodnocení :

1. poloha a hodnota lokality v městské zástavbě /v území/
2. charakter místa, charakter a specifika prostředí
3. funkční využití, komerční, společenské a jiné aktivity
4. dopravní dostupnost, charakter dopravy, parkování, pěší trasy
5. charakteristika zástavby, řešení parteru, klady, závady,
6. zeleň, povrchové úpravy, osvětlení, mobiliář, umělecká výzdoba
7. hodnocení prostoru z hlediska působení kulturních hodnot

Seznam lokalit k hodnocení kulturních hodnot v městském prostředí Brna:

1. Prostor náměstí Svobody
2. Zelný trh
3. Petrov a terasy pod Petrovem
4. Malinovského nám.

5. Mendlovo nám.
6. Moravské nám.
7. Šilingrovo nám.
8. Žerotínovo nám,
9. Joštova, Obilný trh
10. Husova ul. – část mezi Joštovou a Šilingr. Nám.
11. Pekařská ul.
12. Brno- malá architektura, plastiky, kašny
13. Přednádražní prostor
14. Hrad Špilberk
15. Brněnská přehrada
16. Areál výstaviště v Pisárkách
17. Polyfunkční centrum Velký Špalíček
18. Dominikánské náměstí
19. Nová zástavba v prolukách /Novobranská – Josefská; Rašínova, Česká –Joštova/
20. Kulturní hodnoty nových veřejných prostor nákupních center
21. Kulturní hodnoty v lokalitách bydlení – v sídlišti, staré zástavbě, v okrajových lokalitách RD.
22. Kulturní hodnoty v památkové zóně bojiště bitvy u Slavkova
23. nám. Míru, Kraví hora
24. Bystrc, nám. 28. dubna
25. Komín, ulice Kristenova /centrální část/

Téma 2. – Zhodnocení využití a presentace památky

Úkolem je navštívit jeden historicky cenný objekt a provést jeho hodnocení z hlediska využití a presentace.

Představení objektu nebo areálu, historie, fotodokumentace

Zhodnotit:

- Jak je objekt nebo areál využíván, navštěvován, /sezóně a mimo sezónu/ vyhovuje-li návštěvní doba.
- Dopravní a pěší dostupnost, Informační systém, hodnocení vnějšího vjemu, atraktivity.
- Cena vstupného, prohlídkové trasy, působení vnitřních prostor, zajímavé detaily.
- Hodnocení průvodce, hodnoty výkladu a dostupnost získání informací.
- Propagační materiály, jejich kvalita a cenové relace.
- Vazba na možnost ubytování, stravování, ostatní služby
- Celkové hodnocení.
- Náměty na zlepšení vyplývající z předchozího hodnocení.

Forma: kritika, informace ve formě článku do propagačního materiálu, anketa, rozhovor.

Lokality k hodnocení:

1. Brno, areál Petrova, katedrální chrám sv. Petra a Pavla
2. Brno, hrad Špilberk
3. Brno, hrad Veveří
4. Slavkov. Bojiště, Mohyla míru a museum
5. Bývalý kartuziánský klášter Brno- Královo Pole
6. Areál dominikánského kláštera s kostelem sv. Michala /Nová radnice/
7. Zámek s parkem v Líšni
8. nám.Svobody č.15 – Kleinův palác
9. nám. Svobody – Schvanzův palác /dům pánů z Lipé/

10. Augustiniánský klášter s kostelem sv. Tomáše /Moravské nám./
11. Dům pánů z Kunštátu a Poděbrad, Dominikánská ul.9
12. Brno, Stará radnice, Radnická ul.
13. Brno –Orlí, prodejní pasáž
14. Další témata: památky dle vlastního výběru, hrady, zámky, objekty v místě bydliště, po domluvě s vyučujícím.

Seminární práce bude zpracována formou odborné informace pro veřejnost, je možno zvolit formu článku do odborného časopisu, webových stránek, odborné přednášky s ukázkami příkladů zachování, případně devastace kulturních hodnot.

Způsob zpracování a presentace úkolu: /platí pro obě témata/

Práce bude zpracována na PC, textová část s fotografiemi, elaborát bude možno presentovat v seminářích v druhé polovině semestru. Odevzdání bude předcházet konzultace rozpracovaného úkolu v době semináře s vyučujícím v průběhu semestru.

Práci je možno předat na disketě, CD.

Analogový výstup bude vytištěn na formátu A4 nebo A3 na výšku. V záhlaví bude název VŠ a fakulty, ročník, obor studia, semestr a název předmětu. V zápatí bude zvolené téma práce, datum a jméno zpracovatele.

Rozsah práce minimálně 8 A4 stran textu, ilustrační přílohy + foto v příloze.

Zpracování, presentace a odevzdání seminární práce je nutnou podmínkou pro přihlášení ke zkoušce.

Podklady pro zpracování:

Hledání, analýza a hodnocení lokality bude vycházet z vlastního průzkumu, pochopení místa a ověření v literatuře, nebo veřejně přístupných médiích.

Literatura pro lokality z Brna:

1. Kuča, K. *Brno – Vývoj města, předměstí a připojených vesnic*. Praha-Brno: BASET, 2000.
2. Kuča, K. *Památky Brna*. Brno: Nimb, 1991
3. Dřimal, J., Peša, V. a kol. *Dějiny města Brna díl I,II*
4. Day, Ch. *Duch a místo*. Brno: ERA, 2004
5. Gehl, J. *Život mezi budovami*. Nadace Partnerství, 2000
6. K.Madden; *Utváření města*. Nadace Partnerství, 2002
7. Bílek J.; *Brněnské kostely*. Brno: vlastní náklad, 2000
8. Samek, B. *Umělecké památky Moravy a Slezska*. Praha: ACADEMIA, 1994
9. Kuča, K. *Památky Brna*. Brno: Odbor kultury města Brna, 1991
- Trčka M. *Hrady a zámky* mapa 1: 500 000, Česká republika. České Budějovice: ATIKA a Geodézie ČS a.s., 2002
10. Herout, J. *Slabikář návštěvníků památek*. Středisko státní pam. péče a ochrany přírody střeďočeského kraje, 1978

Další publikace dle vlastního výběru

Září 2006, Vyučující: Ing. arch. Lea Vojtová, Ph.D